NORMES D'US DE LES MAYÚSCULES

1. *Criteris generals*

L'us de les mayúscules no invalida el dels accents gràfics ni el de la diéresis, que se mantenen en tots els casos.

En les paraules iniciades per dígraf (*ch, ll, ny, qu*), va sols en mayúscula la lletra inicial: *Chilches, Llopis, Nyora*, *els Quatre Evangelis*.

Les lletres <i>, <j> mayúscules s'escriuen sense punt superior: *Irene, Jujat d'Instrucció*.

2. *Paraules o segments íntegrament en mayúscula*

Poden anar íntegrament en mayúscula per a favorir la seua llegibilitat els texts curts, com:

a) Les portades de llibres impresos, el nom de l'autor, les parts i capítuls dels mateixos, aixina com les inscripcions monumentals: AUSIÀS MARCH, *CANT ESPIRITUA*L, MIGUEL DE CERVANTES, *EL QUIXOT*, CAPÍTUL III, PART PRIMERA, EN MEMÒRIA DE LES VÍCTIMES DE LA RIUADA.

b) Les sigles (ISBN, SL, UNESCO, RACV, AELLVA) i capçaleres de publicacions periòdiques (UCRÒNICA, LLETRAFALLER, PENSAT I FET, LAS PROVINCIAS, LEVANTE-EMV, CORRIERE DELLA SERA).

c) Els números romans: *sigle XI, Joan Pau II, Pere IV el Ceremoniós*; i el número de volum, part, cant, capítul, etc. d'un llibre. A sovint, també les pàgines inicials corresponents al pròlec o introducció d'una obra; si be en prou de casos s'utilisa tipogràficament la variant de la mayúscula denominada versaleta: I, II, III, IV, XVI, LII.

3. *Mayúscula inicial*

3.1. En funció de la sintaxis

S'escriu en mayúscula:

a) La primera paraula d'un text i la que va a continuació de punt i seguit o punt i a banda.

El professor ya ha corregit l'examen. Demà donarà les notes.

b) La que va darrere de punts suspensius si tanquen l'enunciat.

No veig la forma... Sí, ya ho tinc clar.

c) La que seguix al signe de clausura d'interrogació (?) o d'exclamació (!) si no va seguit de coma, punt i coma o dos punts.

¿Han eixit per esta porta? No els he vists.

d) La que va darrere dels dos punts, si encapçala una carta o document jurídic o administratiu o si reproduïx paraules textuals (estil directe).

Estimat senyor: Acabe de rebre la notificació de pagament; Jesús digué: "Benaventurats els qui ploren, perque ells seran consolats".

3.2. En funció de la classe gramatical o valor semàntic

A diferència dels noms comuns, s'escriuen en mayúscula tots els noms propis.

a) De persona, animal o cosa singularisada (*Pere, Maria, Vicent Manuel,* la *Tizona, Excalibur, Camot, el Titànic, el petroler Prestige, Moby Dick, el ratolí Peris*).

b) De llinage (*Giner, Garcia, Arnau, Aragonés, Tramoyeres, Ferrandis*).

NOTA:

b1) Quan forma part d'un llinage usat sense el nom de pila, la preposició *de* s'escriu en mayúscula (*el general De Gaulle, el futboliste De la Font, el pintor De Ribera, el Sr. De la Vall, el Dr. De Prada...*). En canvi, quan acompanya al nom de pila, s'escriurà en minúscula: *Lluís del Mont, Isabel de Villena, Joan de Ribera, Joan de la Penya, Batiste de la Font*... Per la seua banda, com se mostra en els eixemples anteriors, en la seqüència *de* + artícul, este s'escriu sempre en minúscula: *el futboliste De la Font, Joan de la Penya...*

b2) Quan no va precedit de la preposició *de*, l'artícul que forma part d'un llinage s'escriu en mayúscula, tant si va acompanyat del nom de pila com si no: *Òscar La Justícia, el senyor La Guarda*. També anirà en mayúscula qualsevol atre element que siga part integrant del llinage: *Jordi Santa Maria; Antoine de Saint-Exupéry...*

b3) Aixina mateix, s'escriuen en mayúscula els plurals de llinages dinàstics o nobiliaris (*els Borbons, els Àustries, els Trastàmara, els Medinaceli, els Alba*).

b4) S'escriuen en mayúscula inicial els llinages usats metonímicament per a nomenar les obres dels seus autors: *un Sorolla, un Benlliure autèntic.*

b5) En canvi, s'escriuen en minúscula els antropònims lexicalisats com a genèrics: *és un casanova, l'acusaven de judes.* Igualment s'escriuen en minúscula els noms de sers mitològics o religiosos: *les nimfes, els querubins, els àngels*.

c) Geogràfics: corònims, hidrònims, orònims, etc. (*Valéncia, Aragó, Espanya, Àfrica, Xúquer, Ebro, Mongó, Penyagolosa*), incloent l'article quan està lexicalisat: *La Selòquia, La Valldàngel, El Picayo, Els Bombitaos, Lo Cabanil*, *La Canyada, El Camp de Mirra, El Campello; El Caire; Las Palmas; Los Ángeles; Le Havre.* Per extensió, ya que es tracta de referències topogràfiques, els noms d'edificis i entorns singulars: *la Plaça Redona, el Palau de Cervelló, la Casa Vestuari*; i els noms propis de vies urbanes: *el carrer Mestre Palau, l'avinguda del Rei don Jaume, el passeig de l'Albereda*. Ademés, el substantiu genèric de via urbana que introduïx el propi en unes atres llengües: *Anava a la Rue Royale; Està en la Kale Nagusia; Passejàvem per la Calle del Laurel*.

NOTA:

c1) Va en mayúscula l'article lexicalisat en un topònim, incloent els casos en que dit article és potestatiu: *La Vall d'Uxó, La Valldigna, La Nucia, L'Alcúdia*, *Les Valls de Segó*. I també *Vilavella* o *La Vilavella*, *Vall d'Alba* o *La Vall d'Alba*.

c2) En els noms de comarca, l'article s'escriu també en mayúscula, excepte en interior d'enunciat o en enumeració descriptiva: *Els Ports de Morella, L'Alt Maestrat, El Baix Vinalopó, La Safor, La Foya d'Alcoy, Els Serrans*. Pero: *Farem un recorregut per l'Alt Maestrat; Pronostiquen bon temps en tota la Safor; El Comtat, la Marina Alta i la Marina Baixa són comarques alacantines.*

c3) Quan un nom comú geogràfic se gasta en valor d'antonomàsia, en substitució d'un nom propi, s'escriu en mayúscula: *els regnes de la Península; el conflicte del Golf.* En canvi, quan se fa referència a un accident geogràfic per mig de la seqüència formada per un substantiu genèric acompanyat de l'adjectiu derivat del topònim del dit accident, abdós elements aniran en minúscula: *la península ibèrica*, *el golf pèrsic*...

S'escriuen en mayúscula les denominacions que, com a alternativa en valor d'antonomàsia, reben alguns topònims: *la Ciutat del Túria; el Nou Món; la Ciutat Ducal; l'Imperi del Sol, la Ciutat de les Palmeres.*

c4) Pero l'article va en minúscula si forma part dels noms dels països de manera opcional, com ara quan estos són plurals o composts: *l'Argentina/Argentina, els Estats Units/Estats Units, la República Dominicana/República Dominicana*.

c5) Les denominacions geopolítiques o turístiques s'escriuen en mayúscula inicial: el Tercer Món, la Terra Santa, la Costa Blanca, el pla de contenció d'Occident.

c6) Els topònims que actuen com a complement del nom van en mayúscula inicial: *meló d'Alger; pernil de York; aigua de Seltz; llana d'Angora...*

d) D'estreles, constelacions, planetes o fenòmens atmosfèrics, etc., pensats com a elements individualisats: *la constelació de Tauro, la borrasca Filomena*, *l'Orsa Major*, *el cometa Halley*, *Saturn, Àries*... Les paraules *sol, terra* i *lluna* s'escriuen en mayúscula a soles dins de contexts astronòmics, incloses les referències a fenòmens com els eclipses en registres no tècnics: *El Sol és el punt central del nostre sistema planetari; ¿A ón vas a vore l'eclipse de Sol demà?*; pero *prendre el sol*; *estar en la lluna*; *llaurar la terra*.

e) Dels signes zodiacals: *Àries, Càncer*, *Gèminis*, etc. Pero s'escriuen en minúscula quan es referixen a les persones naixcudes baix el signe zodiacal corresponent: *Yo soc àries i la meua dòna és piscis.*

f) Dels punts cardinals quan se presenten com a conceptes independents:

La brúixola senyala el Nort; *Cinctorres està al nort de la Comunitat Valenciana.*

g) De les festes i celebracions religioses o civils: *Nadal, Epifania, Corpus Christi*, *el Nou d'Octubre, les Fogueres de Sant Joan, les Falles.* Quan el nom genèric forma part de la celebració, s'escriu també en mayúscula: *la Festa del Treball; el Dia del Llibre; la Fira de Juliol.*

h) De divinitats: *Deu, Jehovà, Alà, Júpiter, Minerva, Amon Ra*.

i) Dels atributs de Deu, Jesucrist o la Mare de Deu, heretats de la tradició cristiana occidental: *Creador*, *Totpoderós, Redentor, Messies, Salvador, Santíssima Trinitat*. Aixina mateix, i més en concret, les advocacions marials: *Immaculada, dels Desamparats, de la Balma, del Lledó, de Guadalupe*.

j) De llibres sagrats: *la Bíblia, el Talmut, el Corà.*

k) D'órdens religioses o militars: *la Cartoixa, la Mercé, el Temple*.

l) De marques comercials i denominacions oficials d'orige: *Coca-Cola, un Volvo*, *uns Lois, la Carchofa de Benicarló, l'Arròs de Valéncia.* En canvi, els noms genèrics procedents de nom propi (de lloc, de descobridor o inventor) s'escriuen en minúscula inicial: *un conyac, un camembert, una aspirina, un tros de celo.*

3.3. En funció d'atres factors de realç

També s'utilisarà la mayúscula inicial en:

a) Sobrenoms, malnoms i hipocorístics: *Pere el Cerimoniós*, *Alfons X el Sabi, el Roget, Azorín, el Palleter*, *el Figura*, *Pili, Nelo*, *Voro*, *Sant Antoni del Porquet...* Com mostren els eixemples, en estos casos l'artícul i la preposició (si en duen) van en minúscula.

b) Apelatius antonomàstics: *el Magnànim* (= Alfons V d'Aragó), *el Mantuà, el Poeta* (= Virgili), *l'Apòstol* (= Sant Pau), etc.

c) Les abreviatures de tractaments: *S. Bertomeu, el Sr. Ferris, la Sra. Ampar, D. Vicent Castell*, *el Dr. Ballester.*

NOTA.-

c1) Van, en canvi, en minúscula, les formes no abreviades: *sant Mateu, el senyor Cabanes, la senyora Júlia, fra Antoni Canals*, *mossén Alminyana*, *sor Isabel de Villena*. Pero en el cas dels noms hagiogràfics, se reté la mayúscula si es tracta d'unitats denominatives: *l'iglésia-monasteri de Sant Vicent Màrtir, la confraria de Santa Teresa de Jesús*, *l'arc de Sant Martí, la localitat de Sant Jordi*, *el porquet de Sant Antoni, el dia de Sant Patrici, l'herba de Sant Roc.*

c2) S'escriu en mayúscula l'artícul personal: *En Pere Gomis, Na Soletat Palau*, *N'Octavi Rius.*

d) Substantius i adjectius que formen part del nom d'institucions, entitats, organismes, partits polítics, honors i distincions, empreses, etc.: *Real Acadèmia de Cultura Valenciana; Conselleria d'Agricultura, Peixca i Alimentació*; *Institut d'Estudis Alacantins; Societat Castellonenca de Cultura; Real Acadèmia Espanyola; Confederació Hidrogràfica del Xúquer; Premi d'Investigació Filològica; Lo Rat Penat; l'Institut d'Estudis Valencians*; *Li otorgaren la Clau de la Ciutat; Premi Nobel*; *l'Universitat Jaume I; l'Hotel Sorolla; El nomenaren Fill Predilecte de la Ciutat.*

No obstant, estes mateixes denominacions en sentit genèric o en plural s'escriuen en minúscula: *Ha estudiat en dos universitats; Els hotels de la ciutat estan ocupats al cent per cent; Cada activitat laboral té el seu colege professional.*

Igualment, s'escriuen en minúscula els noms comuns de les denominacions alternatives d'entitats i organismes oficials: *el consistori (l'Ajuntament); la cambra baixa (el Congrés); el parlament valencià (les Corts); l'eixecutiu (el Govern).*

e) També s'escriuen en mayúscula les formes protocolàries de tractament: *l'Honorable Conseller d'Educació, el Magnífic Senyor Rector de l'Universitat d'Alacant, l'Excelentíssima Senyora Alcaldesa de les Coves de Vinromà.*

NOTA.- Com se pot observar en els eixemples anteriors, no s'escriuen en mayúscula els determinants, preposicions, etc., integrats en estos sintagmes.

f) Noms abstractes que signifiquen entitat o colectivitat (mayúscula diacrítica): *l'Iglésia, l'Universitat, l'Estat, el Regne, la Marina, la Justícia, el Govern, la Guàrdia Civil, l'Administració*. Van en minúscula inicial quan estes formes s'usen en sentit genèric o en plural: *els governs regionals, les administracions econòmiques; M'ha denunciat un guàrdia civil; S'ha produït un colp d'estat*. L'us de la mayúscula o de la minúscula pot produir en estos casos un canvi de sentit: *l'Iglésia* vs. *l'iglésia de Santa Maria*; *l'Estat* vs. *l'estat de coses*; *l'Administració* vs. *l'administració dels bens hereditaris*.

g) La lletra inicial de la primera paraula del títul d'una obra de creació (llibre, còdex, obra artística, musical, composició, película, etc.): el *Beato de Tábara*, del s. IX; *La terra del che* de Martí Gadea; el *Regiment de la cosa pública* d'Eiximenis; l'*Espill* o *Llibre de les dònes* de Jaume Roig; el *Cuento a Margarita* de Rubén Darío; l'*Aleluya* de Händel; el passodoble *Pepita Creus*; el *Concierto de Aranjuez* de Joaquín Rodrigo; l'òpera *Maror* de Xavier Casp; la *Divina comèdia* de Dante Alighieri; l'*Àngel Custodi del Regne* de Joan de Joanes; *I encara diuen que el peix és car* de Sorolla.

h) Els noms de les disciplines científiques: *És llicenciat en Història; Estudia quint curs de Biologia*. Pero: *No comprenc la seua filosofia de la vida*; *Preferix la medicina natural*.

i) El primer element del nom científic de les espècies animals i botàniques: *Phoenix canariensis* (= palmera canària); *Prunus domestica* (= prunera); *Panthera tigris* (= tigre); *Canis lupus* (= llop). També el nom dels taxons o grups taxonòmics usats en plural en contexts zoològics: *L'orde dels Rosegadors inclou el castor, la farda o el ratolí; la família Lleguminoses.*

j) Certs conceptes abstractes quan se consideren de forma absoluta: *la Llibertat, la Justícia, el Be.*

k) Els periodos històrics, artístics o culturals: *l'Edat Mija, l'Antiguetat, el Surrealisme, l'Escolàstica; Durant el Barroc, l'arquitectura utilisava formes recarregades*. No aixina els estils o moviments en sí mateixos: *el romànic, l'impressionisme*; *El barroc és molt més complex que el neoclassicisme.*

l) Les denominacions de fets històrics singulars: *la Primavera de Praga, la Nit dels Cristals Trencats, la Revolució Francesa*.

m) En les denominacions de documents oficials, lleis promulgades i atres espècies jurídico-administratives, que poden ser sumament variades (distincions, imposts, règims, bens d'interés, plans i programes, activitats científiques, convocatòries,

etc.), s'escriuen en mayúscula inicial tots els substantius i adjectius que formen part d'ella: *Còdic Civil, Llei de Costes, Alta Distinció de la Generalitat Valenciana, Premi d'Investigació Filològica, Impost sobre la Renda, Règim General de la Seguritat Social, Be d'Interés Cultural, Proyecte Genoma Humà, Jocs Florals de Lo Rat Penat; la Llei d'Us i Ensenyança de la Llengua Valenciana; el Còdic Penal; l'Estatut dels Treballadors; la Resolució de 17 de Giner de 2007.*

m1) Quan el títul d'una disposició llegal està desenrollat per extens, el nom genèric de la disposició (com ara *llei*, *decret* o *real* decret) porta mayúscula inicial. En el restant del títul s'apliquen les regles generals de les mayúscules: *Llei 1/2026, de 25 de febrer, de la Generalitat, de creació de l'Ilustre Colege d'Economistes de València*; *Aixina ho establix el Decret 197/2024, de 23 de decembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases reguladores i el procediment de concessió directa d'ajudes urgents per a professionals i empreses d'indústries culturals afectades pel temporal de vent i pluges iniciat el 29 d'octubre de 2024 en la Comunitat Valenciana.*

m2) Les lleis s'escriuen del tot en minúscula quan tenen caràcter genèric: *la llei del divorç, la llei sàlica, la llei seca.*

m3) Els apartats com ara *títul, artícul, secció, preàmbul, apartat...* que apareixen en les disposicions llegals s'escriuen en minúscula: *l'artícul 10; la secció segona; el preàmbul.*

m4) Els documents històrics s'escriuen en mayúscula inicial: *el Decret de Nova Planta; la Declaració Universal dels Drets Humans.*

n) Els càrrecs s'escriuen en minúscula, vagen o no acompanyats del nom de la persona que els eixercix: Ha vengut el director; la consellera Ramon Llin; la presidenta de la Taula de les Corts parlarà hui; el president del Govern, la directora general de Política Territorial, senyor director, Sr. secretari...

No obstant, com que els tractaments honorífics s'escriuen en mayúscula, quan un càrrec vaja acompanyat del seu corresponent tractament honorífic, escriurem en mayúscula tant el càrrec com el tractament: *Honorable Senyor Conseller d'Educació*, *Ilustríssim Sr. President*, *Excelentíssim i Reverendíssim Sr. Arquebisbe, Excelentíssim Senyor Ministre d'Assunts Exteriors.*

3.4. Casos especials

a) Sol usar-se mayúscula inicial en casos especials, com ara el dels pronoms personals referits a Deu o a la Mare de Deu: *Tu, Ell, Vos*. O en el de certs conceptes religiosos: *el Paraís, l'Infern* (pero *un infern en vida*). També en els títuls nobiliaris i de dignitats: *el Rei, el Papa, la Duquesa, el Comte*, *el Mestre* [d'una orde militar], tret de si acompanyen a un nom propi: *el rei En Jaume I, el papa Benet XVI, la duquesa de Medina Sidonia, el comte de Cocentaina*, *el mestre de Montesa.*

b) Pero s'escriuen en minúscula els dies de la semana (*dilluns, dimarts, dumenge*), els mesos de l'any (*giner, maig, agost*) i les estacions (*primavera, estiu*).

c) S'escriu també en mayúscula l'inicial de la primera paraula de les oracions o enunciats complets que s'utilisen com a eixemple en els estudis gramaticals, ortogràfics i llingüístics. Per eixemple, els arreplegats en les presents normes: *S'escriuen en mayúscula els punts cardinals quan se presenten com a conceptes independents: La brúixola senyala el Nort; Cinctorres està al nort de la Comunitat Valenciana.*